HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

21 februarie 2008 *

În cauza C-348/06 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 17 august 2006,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnul D. Martin și de doamna F. Clotuche-Duvieusart, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

recurentă,

cealaltă parte în proces fiind:

Marie-Claude Girardot, reprezentată de C. Bernard-Glanz și de S. Rodrigues, avocats,

reclamantă în primă instanță,

* Limba de procedură: franceza.

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul A. Rosas, președinte de cameră, domnii J. Klučka, A. Ó Caoimh (raportor), doamna P. Lindh și domnul A. Arabadjiev, judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,
grefier: domnul M.-A. Gaudissart, șef de unitate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 24 mai 2007,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 22 noiembrie 2007,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Comisia Comunităților Europene solicită anularea Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 6 iunie 2006, Girardot/Comisia (T-10/02, RecFP, p. I-A-2-129, II-A-2-609, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care, pe de o parte, s-a stabilit compensația financiară datorată doamnei Girardot de către Comisie în temeiul Hotărârii Tribunalului din 31 martie 2004, Girardot/Comisia (T-10/02, RecFP., p. I-A-109 și II-483, denumită în continuare „hotărârea interlocutorie”), la suma de 92 785 de euro, majorată cu dobânzi calculate cu începere de la 6 septembrie 2004, la rata stabilită de Banca

Centrală Europeană pentru principalele operațiuni de finanțare, majorată cu două puncte, și, pe de altă parte, Comisia a fost obligată la plata cheltuielilor de judecată.

Cadrul juridic

2 Statutul funcționarilor Comunităților Europene (denumit în continuare „statutul"), în versiunea aplicabilă prezentei spețe, prevede, la articolul 29 alineatul (1):

„În vederea ocupării posturilor vacante dintr-o instituție, autoritatea împuternicită să facă numiri, după ce a analizat:

(a) posibilitățile de promovare și de transfer în cadrul instituției;

(b) posibilitățile de a organiza concursuri interne în cadrul instituției;

(c) cererile de transfer ale funcționarilor din alte instituții ale celor trei Comunități Europene,

inițiază procedura de concurs pe bază de dosare, pe bază de examene sau atât pe bază de dosare, cât și de examene. Procedura de concurs este stabilită în anexa III.

Această procedură poată fi inițiată și în vederea constituirii unei rezerve pentru recrutări ulterioare.” [traducere neoficială]

3 Articolul 91 alineatul (1) din statut prevede:

„Curtea de Justiție a Comunităților Europene este competentă să hotărască asupra oricărui litigiu între Comunități și oricare dintre persoanele cărora li se aplică prezentul statut și privind legalitatea unui act care lezează persoana respectivă în sensul articolului 90 alineatul (2). În litigiile de natură financiară, Curtea de Justiție este competentă să judece în fond.” [traducere neoficială]

4 Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților Europene (denumit în continuare „RAA”), în versiunea aplicabilă prezentei spețe, enunță la articolul 2 litera (d):

„În sensul prezentului regim, este considerat «agent temporar»:

[…]

(d) agentul angajat în vederea ocupării, cu titlu temporar, a unui post permanent, remunerat din creditele pentru cercetare și investiții și inclus în schema de personal anexată la bugetul instituției respective.” [traducere neoficială]

5 Articolul 8 al patrulea și al cincilea paragraf din RAA prevede:

„Contractul de muncă al unui agent menționat la articolul 2 litera (d) se supune următoarelor reguli:

— contractul de muncă al unui agent temporar din categoria A sau B însărcinat cu îndeplinirea unor funcții care necesită competențe științifice și tehnice se încheie pentru o perioadă ce nu poate depăși cinci ani; acest contract poate fi prelungit,

[…]

Contractul de muncă al unui agent temporar menționat la articolul 2 litera […] (d) nu poate fi prelungit decât o singură dată pe perioadă determinată. Orice prelungire ulterioară a acestui contract de muncă se face pe perioadă nedeterminată.” [traducere neoficială]

6 Articolul 47 din RAA precizează:

„În afară de cazul încetării raporturilor de muncă ale agentului temporar ca urmare a decesului acestuia, contractul său de muncă poate înceta:

[…]

(2) în cazul contractelor pe durată nedeterminată:

(a) la sfârșitul perioadei de preaviz prevăzute în contract; […]. În privința agentului menționat la articolul 2 litera (d), preavizul nu poate să fie mai mic de o lună pentru fiecare an lucrat, fiind de cel puțin trei luni și de cel mult zece luni […];

(b) la sfârșitul lunii în cursul căreia agentul împlinește vârsta de 65 de ani". [traducere neoficială]

7 Cazurile de reziliere fără preaviz sunt definite la articolele 48-50 din RAA.

Situația de fapt

8 Doamna Girardot a intrat în serviciul Comisiei la 1 februarie 1996, în calitate de expert național detașat. Aceasta a păstrat acest statut până la 31 ianuarie 1999.

9 Printr-un contract din 15 ianuarie 1999, încheiat pentru o perioadă de doi ani și ulterior prelungit prin act adițional pentru o perioadă suplimentară de un an, doamna Girardot a fost angajată ca agent temporar în sensul articolului 2 litera (d) din RAA. În această calitate, a fost repartizată în mod succesiv la Direcția Generală „Industrie" și apoi la Direcția Generală „Societate informațională", din cadrul Comisiei.

10 La 26 iulie 2000, Direcția Generală „Personal și administrație” a publicat un anunț pentru ocuparea unor posturi vacante, specificând că, în cadrul deciziei privind noua politică de personal de cercetare, Comisia organizează „concursuri interne pentru întocmirea de liste de rezervă”, între care se numără și concursul cu indicația COM/T/R/ST/A/2000 privind carierele A 8/A 5, A 4 și A 3 din categoria A, remunerate din creditele pentru știință și tehnică din bugetul de cercetare și investiții. Acest anunț indica, în special, faptul că, la finalul unei probe unice, constând într-un interviu cu o comisie de evaluare, candidații care obțineau numărul de puncte solicitat urmau să fie înscriși pe o listă care le conferea dreptul să fie numiți într-un un post permanent.

11 La 9 și, respectiv, la 12 februarie 2001, Direcția Generală „Personal și administrație” a publicat două anunțuri pentru ocuparea unor posturi permanente vacante remunerate din creditele pentru cercetare și investiții, în vederea deschiderii posibilității de titularizare a unor agenți temporari.

12 Prin scrisorile din 20 februarie 2001, doamna Girardot și-a exprimat interesul pentru un post din categoria A, publicat în anunțul pentru ocuparea unor posturi vacante din 9 februarie 2001, precum și pentru alte șapte posturi din categoria A, publicate în anunțul pentru ocuparea unor posturi vacante din 12 februarie 2001.

13 Printr-o scrisoare din 13 martie 2001, Comisia a făcut cunoscut doamnei Girardot că nu au putut fi luate în considerare candidaturile sale pentru cele șapte posturi indicate în anunțul pentru ocuparea unor posturi vacante din 12 februarie pentru motivul că aceste posturi nu erau accesibile decât pentru membri ai personalului statutar, în serviciul Comisiei, declarați câștigători ai unui concurs. Pentru fiecare dintre aceste posturi, Comisia a acceptat candidatura altor șapte agenți temporari, toți aceștia fiind cuprinși în lista stabilită ca rezultat al concursului intern COM/T/R/ST/A/2000, organizat în vederea constituirii unei liste de rezervă, și ulterior l-a numit pe fiecare dintre aceștia pe postul pentru care își exprimase interesul.

14 În continuare, printr-o scrisoare din 15 martie 2001, Comisia a informat-o pe doamna Girardot că nu a putut accepta candidatura acesteia pentru postul menționat în anunțul pentru ocuparea unor posturi vacante din 9 februarie 2001.

15 La 8 iunie 2001, doamna Girardot a formulat o reclamație îndreptată împotriva deciziilor de respingere a candidaturilor sale, cuprinse în cele două scrisori. Această reclamație a făcut obiectul unei decizii implicite de respingere.

Procedura în fața Tribunalului

16 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 18 ianuarie 2002, doamna Girardot a formulat o acțiune prin care solicita anularea celor două decizii ale Comisiei din 13 și din 15 martie 2001 de respingere a candidaturilor sale la un număr de opt posturi permanente remunerate din creditele pentru cercetare și investiții (denumite în continuare „deciziile în litigiu"), precum și anularea, pe cale de consecință, a celor opt decizii de numire a unor terți în aceste posturi, emise de către Comisie.

17 Prin hotărârea interlocutorie pronunțată, Tribunalul a anulat cele două decizii în litigiu pentru motivul că nu se probase de către Comisie faptul că au fost examinate în mod corespunzător meritele candidaturii doamnei Girardot pentru fiecare dintre posturile respective înainte de a o respinge și, corelativ, înainte de a accepta candidaturile celorlalte persoane (punctul 83 din hotărârea interlocutorie).

18 Cu toate acestea, Tribunalul a respins concluziile doamnei Girardot prin care aceasta solicita anularea deciziilor de numire a candidaților acceptați în posturile respective.

Într-adevăr, după ce a analizat comparativ interesul doamnei Girardot, al serviciului și, respectiv, al terților angajați, Tribunalul a considerat că o astfel de anulare ar fi reprezentat o sancțiune excesivă în raport cu ilegalitatea săvârșită de către Comisie (punctele 85-88 din hotărârea interlocutorie).

19 Totuși, amintind că instanța comunitară poate, pentru a asigura efectul util al unei hotărâri de anulare în interesul reclamantului, să utilizeze competența de fond care îi este conferită în litigiile cu caracter pecuniar și să condamne, chiar și din oficiu, instituția pârâtă la plata unei despăgubiri sau să o invite pe aceasta din urmă să caute o soluție echitabilă în speță, Tribunalul, în scopul protejării în mod corespunzător a drepturilor doamnei Girardot, a invitat părțile să ajungă la un acord, convenind asupra unei compensații financiare echitabile pentru respingerea ilegală a candidaturilor acesteia. În această privință, Tribunalul a precizat că, la evaluarea acestei compensații, trebuia să se țină cont de faptul că doamna Girardot nu putea să mai participe la o viitoare procedură, a cărei desfășurare regulamentară urma să fie asigurată de către Comisie, de vreme ce contractul de agent temporar, ce reprezenta legătura dintre doamna Girardot și Comisie, expirase fără a fi reînnoit, doamna Girardot nemaifiind astfel nici în măsură și nici în drept să își exprime interesul pentru posturi ce trebuie ocupate răspunzând la un anunț pentru ocuparea unor posturi vacante „special în domeniul cercetării”. În lipsa unui acord, Tribunalul a indicat că părțile trebuiau să îi prezinte concluziile exprimate în cifre în termen de trei luni de la data pronunțării hotărârii interlocutorii (punctele 89-91 din hotărârea interlocutorie).

Hotărârea atacată

20 Deoarece părțile nu au ajuns la un acord cu privire la valoarea unei compensații financiare echitabile, acestea au transmis Tribunalului concluziile exprimate în cifre la 6 septembrie 2004.

21 În cadrul concluziilor sale, doamna Girardot a solicitat Tribunalului să stabilească valoarea compensației financiare, majorată cu dobânzile judiciare, cu titlu principal, la suma de 2 687 994 de euro, cu titlu subsidiar, la suma de 432 887 de euro și, cu titlu subsidiar mult inferior, la suma de 250 248 de euro.

22 În ceea ce o privește, Comisia a solicitat Tribunalului stabilirea acestui cuantum la suma de 23 917,43 euro, considerând just să acorde doamnei Girardot, astfel cum reiese de la punctul 45 din hotărârea atacată, „pe de o parte, echivalentul remunerației nete pe trei luni ce corespunde perioadei de preaviz minim prevăzut de [articolul 47 alineatul (2) litera (a) din RAA], mai exact 18 917,43 euro, cu titlu de despăgubiri pentru pierderea șansei de a accede la unul dintre cele opt posturi respective și, pe de altă parte, 5 000 de euro cu titlu de despăgubiri pentru pierderea șansei de a participa la o nouă procedură de ocupare a unor posturi vacante". Acest cuantum ar fi trebuit majorat cu dobânzile compensatorii calculate între data pronunțării hotărârii interlocutorii și data plății efective a sumei datorate, precum și cu suma simbolică de un euro, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral.

23 Prin hotărârea atacată, după ce a examinat diferitele prejudicii invocate de către doamna Girardot, Tribunalul, pe de o parte, a stabilit valoarea compensației financiare datorate de Comisie la suma de 92 785 de euro, la care se adaugă dobânzi cu începere de la 6 septembrie 2004, la nivelul stabilit de către BCE pentru operațiunile principale de finanțare, majorată cu două puncte, și, pe de altă parte, a obligat Comisia la plata cheltuielilor de judecată.

24 În ceea ce privește, în primul rând, pretinsa pierdere a unei șanse de a fi recrutată într-un post în cadrul Comisiei, la punctul 54 din hotărârea atacată, Tribunalul a amintit, mai întâi, că deciziile în litigiu au privat-o pe doamna Girardot, într-un mod cert și ireversibil, dată fiind imposibilitatea de restabilire a situației anterioare adoptării acestor decizii, nu numai de dreptul de a obține examinarea candidaturilor sale de către Comisie, ci și de posibilitatea ca una dintre acestea să fie reținută de către Comisie. În continuare, la punctele 55 și 56 din hotărârea citată, Tribunalul a precizat

că pierderea unei șanse de a ocupa un post vacant în cadrul unei instituții comunitare și de a beneficia de avantajele financiare aferente acestuia constituie un prejudiciu de natură materială, punct asupra căruia părțile conveniseră. În sfârșit, Tribunalul a indicat, la punctele 57 și 58 din hotărârea respectivă, că, pentru evaluarea întinderii prejudiciului ce rezultă din pierderea unei șanse, în speță trebuia să „se determine diferența dintre remunerația pe care ar fi primit-o doamna Girardot în ipoteza în care în care posibilitatea de a-i fi acceptată candidatura s-ar fi materializat și suma pe care a perceput-o efectiv ca urmare a respingerii ilegale a candidaturii sale, iar apoi, dacă este cazul, să se evalueze, sub forma unui procent, șansa doamnei Girardot ca această ipoteză să se materializeze".

25 În primul rând, în ceea ce privește diferența de remunerație, la punctul 59 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat că acest criteriu se justifica prin faptul că, deși doamna Girardot a pierdut o șansă de a ocupa unul dintre posturile în cauză și, pe cale de consecință, de a obține avantajul financiar corespunzător, cu toate acestea, nu a devenit șomeră.

26 În vederea stabilirii unei eventuale diferențe de remunerație, pentru început, la punctele 61-82 din hotărârea atacată, Tribunalul a determinat perioada pe parcursul căreia trebuia să fie efectuată comparația între condițiile financiare ale postului de care ar fi beneficiat doamna Girardot dacă ar fi fost recrutată de către Comisie și condițiile de care beneficia efectiv. Tribunalul a respins în această privință, la punctele 73-77 din hotărârea amintită, argumentul Comisiei potrivit căruia șansa pierdută de către doamna Girardot putea fi reparată exclusiv prin acordarea unei compensații financiare al cărei cuantum trebuia fixat la echivalentul remunerației nete pe trei luni ce corespunde perioadei minime de preaviz prevăzute de articolul 47 alineatul (2) litera (a) din RAA. Într-adevăr, Tribunalul a considerat că acest argument ar echivala cu a pretinde că perioada în cursul căreia doamna Girardot ar fi rămas în serviciul Comisiei dacă ar fi fost angajată de către aceasta este atât de prezumtivă încât ar trebui să se considere că ar fi fost dispusă încetarea contractului său de către Comisie de îndată ce acesta ar fi intrat în vigoare, ceea ce nu este credibil. În aceste condiții, la punctul 78 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că, pentru a se ține cont de totalitatea posibilităților de încetare a contractului prevăzute de articolul 47 alineatul (2) și de articolele 48-50 din RAA, perioada de luat în considerare putea fi stabilită *ex aequo et bono* la cinci ani, perioada de preaviz fiind inclusă, cu începere de la data

intrării în vigoare a numirii candidaților acceptați de Comisie, la finele procedurii de ocupare a posturilor vacante de la care a fost exclusă în mod ilegal doamna Girardot. Pe de altă parte, la punctul 80 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins argumentele doamnei Girardot întemeiate pe probabilitatea unei titularizări, pentru motivul că acest element era incert.

27 În continuare, Tribunalul a determinat, la punctele 83-95 din hotărârea atacată, întinderea pierderii de remunerație pe parcursul acestei perioade. În acest scop, la punctul 86 al hotărârii amintite, Tribunalul a reținut *ex aequo et bono* că, dat fiind că doamna Girardot nu a prezentat elementele care să permită stabilirea remunerației care i-ar fi fost acordată în cazul în care una dintre candidaturile sale ar fi fost acceptată, precum și evoluția acestei remunerații, doamna Girardot ar fi primit o remunerație lunară netă echivalentă, în medie, ultimei remunerații care i-a fost plătită de către Comisie, ce corespundea unui post de gradul A 5, treapta 4. În această privință, la punctul 85 din această hotărâre, Tribunalul a respins argumentul doamnei Girardot potrivit căruia aceasta ar fi putut fi selecționată pentru ocuparea unui post de gradul A 4.

28 În al doilea rând, în ceea ce privește evaluarea oportunității pierdute, după ce a constatat, la punctele 96 și 97 din hotărârea atacată, că toate candidaturile prezentate de către doamna Girardot îndeplineau condițiile pentru a fi luate în considerare, Tribunalul a cercetat, la punctele 98-122 din hotărârea citată, dacă șansa de care a fost privată putea fi considerată certă, în sensul că doamna Girardot ar fi avut dacă nu toate șansele de a accede la unul dintre posturile în cauză, cel puțin o șansă serioasă să acceadă la acestea. În această privință, evidențiind, la punctele 102-107 din aceeași hotărâre, că doamna Girardot era singura candidată pentru aceste posturi în acea etapă a procedurii, că se putea prevala de o experiență anterioară semnificativă în cadrul Comisiei, că serviciile sale se bucurau de apreciere și că exista un grad suficient de concordanță între calificările sale și descrierea posturilor, Tribunalul a decis, la punctele 115-117 din hotărârea amintită, următoarele:

„115 Având în vedere elementele de fapt care precedă, nu se poate considera că, la finele primei etape a procedurii de ocupare a posturilor vacante prevăzute de

articolul 29 alineatul (1) din statut, Comisia, care putea să decidă să mărească baza de selecție […], ar fi acceptat în mod cert una dintre candidaturile doamnei Girardot și, în consecință, că aceasta din urmă avea toate șansele de a i se atribui un contract de agent temporar în sensul articolului 2 litera (d) din RAA și de a obține un avantaj financiar din executarea acestuia. Așadar, se poate considera că doamna Girardot avea cel puțin o șansă serioasă în această privință, de care a fost privată prin respingerea candidaturilor sale, fără o examinare demonstrată, de către Comisie.

116 În cursul etapei procedurii de ocupare a posturilor vacante prevăzute de articolul 29 alineatul (1) litera (b) din statut, un alt candidat, de asemenea agent temporar, și-a exprimat interesul în fața Comisiei pentru fiecare dintre cele opt posturi pentru care își manifestase interesul și doamna Girardot […]. Comisia putea să accepte pe oricare dintre cei doi candidați. Cu toate acestea, după examinare, Comisia putea de asemenea să nu accepte niciuna dintre candidaturile în speță și să treacă la etapa procedurii prevăzute de articolul 29 alineatul (1) litera (c) din statut […]. În sfârșit, cu respectarea principiilor enunțate de jurisprudență, Comisia putea să nu finalizeze procedura în cauză […]. Aceste elemente sunt de natură a reduce șansa doamnei Girardot de a i se accepta candidatura pentru ocuparea vreunuia dintre posturile respective.

117 Cu toate acestea, dacă doamna Girardot ar fi avut dreptul să participe la o nouă procedură de ocupare a unor posturi vacante, organizată ca urmare a anulării deciziilor de respingere a candidaturii sale […], aceasta ar fi putut să își exprime în mod util interesul pentru alte posturi de aceeași natură și, ținând cont de elementele evocate la punctele 103-106 de mai sus, să fie, eventual, selecționată pentru ocuparea unuia dintre aceste posturi, fapt necontestat de către Comisie. Acest element este de natură să sporească șansa doamnei Girardot de a i se accepta candidatura pentru ocuparea, în calitate de agent temporar în sensul articolului 2 litera (d) din RAA, a unui post permanent remunerat din creditele pentru cercetare și investiții, din categoria A, care necesită competențe de natură științifică, vacant în cadrul DG «Cercetare» sau al DG «Societate informațională» ale Comisiei."

29 În aceste condiții, Tribunalul a conchis, la punctele 118 și 119 din hotărârea atacată, că doamna Girardot avea o șansă serioasă de a i se accepta una dintre candidaturi și, astfel, *ex aequo et bono*, a aplicat pierderii de remunerație suferite de aceasta un coeficient de multiplicare de 0,5. La punctul 120 din aceeași hotărâre, Tribunalul a refuzat să aplice un coeficient de 0,996 în conformitate cu metoda propusă de doamna Girardot, deoarece, potrivit acestei metode, amploarea pierderii suferite depindea numai de numărul de candidaturi depuse de către persoana interesată, făcându-se abstracție de celelalte elemente expuse anterior.

30 În al doilea rând, în ceea ce privește celelalte prejudicii pretinse de către doamna Girardot, Tribunalul a respins, la punctele 123-125 din hotărârea atacată, totalitatea acestora ca fiind lipsite de pertinență, pentru motivul că scopul compensației financiare echitabile era, ținând cont de cererile de anulare prezentate de către doamna Girardot, înlocuirea hotărârii interlocutorii și protejarea drepturilor sale în mod corespunzător, compensând *ex aequo et bono* imposibilitatea de restabilire a situației anterioare comiterii ilegalității, iar nu, în lipsa unei cereri prealabile de despăgubiri, repararea oricărui alt prejudiciu pe care această ilegalitate ar fi putut, de altfel, să i-l cauzeze. În orice caz, Tribunalul a considerat, la punctele 125-138 din această hotărâre, că niciunul dintre aceste prejudicii nu putea fi avut în vedere pentru stabilirea valorii compensației financiare echitabile. În special, în ceea ce privește prejudiciul moral ce rezulta din alterarea sănătății psihice și din starea depresivă a doamnei Girardot, precum și în privința prejudiciului fizic cauzat de ilegalitatea respingerii candidaturilor sale, Tribunalul a considerat, la punctele 133 și 137 din aceeași hotărâre, că doamna Girardot nu a prezentat niciun element care să ateste existența acestor prejudicii, cum ar fi un certificat medical sau o expertiză valabile.

Concluziile părților

31 Prin recursul formulat, Comisia solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate;

— obligarea sa la plata către doamna Girardot a unei sume de 23 917,4 euro;

— declararea faptului că fiecare dintre părți suportă propriile cheltuieli de judecată aferente procedurii în fața prezentei instanțe și a procedurii din fața Tribunalului.

32 Doamna Girardot solicită Curții:

— declararea recursului formulat de către Comisie inadmisibil și, în orice caz, nefondat;

— declararea recursului său incident ca admisibil, anularea hotărârii atacate și admiterea concluziilor în anulare și în despăgubiri prezentate în fața primei instanțe;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recursul principal

Argumentele părților

33 Comisia invocă un motiv unic întemeiat pe faptul că metoda utilizată de către Tribunal pentru calcularea pierderii de șansă reprezintă o încălcare a articolului 236 CE și a condițiilor privind angajarea răspunderii Comisiei.

34 În această privință, Comisia explică în prealabil că, luând în considerare jurisprudența divergentă a Tribunalului asupra acestui punct, prin recursul formulat se solicită Curții, pentru rațiuni de securitate juridică, să decidă modalitatea de calcul a pierderii unei șanse de a fi recrutată de către Comisie în cazul în care aceasta a adoptat o decizie ilegală prin care a privat persoana interesată de posibilitatea de a-i fi examinată candidatura. Comisia adaugă faptul că obiectivul urmărit prin acest recurs este, așadar, identificarea de către Curte a unui raționament juridic și a unei metode uniforme pentru calculul acestei pierderi de șansă care ar trebui aplicate în orice situație.

35 Comisia precizează sub acest aspect că acceptă ideea că pierderea unei șanse de a obține un post constituie un prejudiciu material indemnizabil. În schimb, aceasta nu poate să accepte modul în care Tribunalul a cuantificat prejudiciul suferit de către doamna Girardot.

36 Potrivit Comisiei, punctul 58 din hotărârea atacată este, din acest punct de vedere, viciat de o serie de erori de drept. Într-adevăr, unicul prejudiciu real și cert suferit de către doamna Girardot ar fi acela rezultat din lipsa examinării candidaturilor sale, iar nu cel rezultat dintr-o pierdere ipotetică de remunerație în cursul unei perioade definite într-un mod tot atât de ipotetic. Or, deși Tribunalul recunoaște, la punctele 99 și 116 din această hotărâre, pe de o parte, că nu exista nicio obligație a Comisiei de a finaliza procedura de recrutare și, pe de altă parte, că nu este competent să efectueze în locul Comisiei examinarea comparativă a meritelor candidaților, în realitate, ar fi efectuat tocmai această examinare, la punctele 62-95 din aceeași hotărâre. Tribunalul nu ar calcula, prin urmare, prejudiciul real și cert asociat pierderii șansei, ci ar stabili prejudiciul ipotetic asociat unei pierderi de remunerație, care presupune existența dreptului la o recrutare. Tribunalul ar denatura, așadar, noțiunea de pierdere a șansei în pierdere a unei certitudini de a obține un post, negând în acest fel marja de manevră și libertatea de a alege de care trebuie să dispună instituțiile comunitare în materie de recrutare.

37 În această privință, Comisia a subliniat, de altfel, cu ocazia ședinței, că nu există nicio legătură directă de cauzalitate între greșeala săvârșită de Comisie, constând în

neluarea în considerare a candidaturilor doamnei Girardot, și prejudiciul reținut în final de către Tribunal în cadrul hotărârii atacate. Or, potrivit jurisprudenței Curții, prejudiciul trebuia să decurgă direct din conduita criticată (a se vedea în special Hotărârea din 4 octombrie 1979, Dumortier și alții/Consiliul, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 și 45/79, Rec., p. 3091, punctul 21).

38 Comisia consideră că această eroare de drept este confirmată de faptul că, pentru calcularea pierderii de remunerație, Tribunalul a luat în considerare remunerația primită în intervalul respectiv de către doamna Girardot. Într-adevăr, în ipoteza în care aceasta din urmă ar fi ocupat, în decursul perioadei respective, un post mai bine plătit decât cel pe care ar fi putut să îl obțină în cadrul Comisiei, nu ar fi suferit nicio pierdere de remunerație, deși, cu toate acestea, ar fi suferit o pierdere de șansă. Deoarece depinde de o serie de circumstanțe aleatorii, această metodă ar fi, așadar, susceptibilă să dea naștere unei discriminări între candidații înscriși la o unică procedură de recrutare.

39 Potrivit Comisiei, caracterul eronat al raționamentului Tribunalului este, în plus, amplificat de cel de al doilea element reținut la punctul 58 din hotărârea atacată, mai exact de faptul că diferența de remunerație poate, „dacă este cazul", să fie evaluată sub forma unui procent reprezentând șansa persoanei în cauză de a fi recrutată. Acest element ar demonstra, în realitate, că Tribunalul încearcă să cuantifice prejudiciul izvorât dintr-o ipotetică pierdere de remunerație, și nu prejudiciul rezultat din pierderea unei șanse de a fi recrutată, de vreme ce calculul acestei pierderi de remunerație nu ar fi evaluat decât, eventual, în funcție de ipotetica posibilitate de a obține postul respectiv. Pe de altă parte, Tribunalul ar lua în considerare în această privință circumstanțe aleatorii pentru cuantificarea gradului de probabilitate al recrutării doamnei Girardot, deși aceasta nu avea vreun drept de a fi recrutată.

40 În consecință, Comisia consideră că hotărârea atacată a procedat într-un mod opus celui corect din punct de vedere juridic pentru calculul pierderii unei șanse de a fi recrutat, deoarece a fost calculată mai întâi pierderea de remunerație suferită în mod

ipotetic de către doamna Girardot, înainte de a aplica valorii obținute un coeficient corector asociat probabilității ca aceasta din urmă să fie recrutată. Cuantificarea acestei pierderi de șansă trebuia, așadar, să se bazeze pe alt element decât pierderea de remunerație, care presupune certitudinea de a fi recrutat.

41 În aceste condiții, Comisia, conform punctului 61 paragraful (1) a doua teză din Statutul Curții de Justiție, invită Curtea să declare că pierderea de șansă suferită de către doamna Girardot poate fi compensată în mod echitabil prin acordarea unei sume forfetare reprezentând echivalentul salariului net pe trei luni care corespunde sumei ce trebuia să îi fie achitată în cursul perioadei de preaviz aferente unui contract pe durată nedeterminată, mai exact, în acest caz, 18 917,43 euro, majorată cu o altă sumă forfetară de 5 000 de euro, care vizează compensarea împrejurării că persoana interesată nu va mai putea participa la o viitoare procedură de recrutare.

42 Doamna Girardot susține că recursul este inadmisibil pentru două motive. În primul rând, Tribunalul ar fi singurul organ competent să procedeze la evaluarea prejudiciului ce rezultă din pierderea unei șanse. Prin urmare, dacă nu reclamă faptul că Tribunalul nu a specificat criteriile reținute pentru a proceda la evaluarea prejudiciului suferit, Comisia nu are niciun temei pe baza căruia să critice evaluarea efectuată în cadrul hotărârii atacate asupra acestui aspect și nici, *a fortiori*, să pretindă Curții pronunțarea unei decizii de principiu asupra metodei ce trebuie utilizată pentru efectuarea calculului reparării prejudiciului material ce rezultă din pierderea unei șanse. De altfel, în această privință, ar exista o multitudine de situații diferite, care nu pot fi analizate decât caz cu caz. În al doilea rând, motivul potrivit căruia Tribunalul ar indemniza pierderea unei certitudini de a obține un post, și nu pierderea unei șanse, nu ar fi fost invocat în fața instanței de fond și, ca atare, acesta ar constitui un motiv nou, a cărui invocare este interzisă, în temeiul articolului 42 alineatul (2) și al articolului 118 din Regulamentul de procedură al Curții.

43 În orice caz, în privința fondului, doamna Girardot subliniază că prejudiciul pe care l-a suferit este real și cert, deoarece refuzul ilegal al Comisiei de examinare a candidaturilor sale a privat-o de șansa, pe de o parte, de a i se accepta una sau mai

multe dintre aceste candidaturi, iar pe de altă parte, de a-și exprima în viitor interesul pentru un cu totul alt post, dacă ar fi fost în continuare îndreptățită să facă acest lucru. În plus, metoda utilizată în cadrul hotărârii atacate, constând în identificarea avantajelor de care ar fi putut să beneficieze doamna Girardot dacă ar fi fost recrutată și în determinarea, în continuare, a procentajului de șanse pe care le avea de a fi recrutată, se întemeiază pe un demers reținut deja de către Tribunal (a se vedea în special Hotărârea Tribunalului din 5 octombrie 2004, Eagle și alții/Comisia, T-144/02, Rec., p. II-3381, precum și RecFP I-A-275 și II-1231, punctele 149 și 163) și care ar fi consacrat de doctrina belgiană. Această metodă ar fi adecvată pentru repararea prejudiciului ce rezultă din pierderea unei șanse a cărei materializare, prin definiție, nu este sigură.

44 În ceea ce privește criticile privitoare la riscul de discriminare între candidații înscriși la o unică procedură de recrutare, doamna Girardot consideră că acestea nu țin seama de a doua parte a raționamentului Tribunalului, care are ca obiect tocmai determinarea coeficientului care trebuie aplicat pierderii de venit constatate în cazul în care șansa de a fi recrutat s-ar fi realizat. Mai mult, pare a fi echitabil ca, în cazul în care probabilitatea de a fi recrutat rămâne constantă, candidatul care a suferit o pierdere de venit mai importantă să obțină o despăgubire superioară celei acordate candidatului care a suferit o pierdere de remunerație mai puțin importantă. Deoarece acești candidați nu se găsesc în situații comparabile, nu ar putea fi constatată nicio încălcare a principiului egalității de tratament.

Aprecierea Curții

Cu privire la admisibilitate

45 În primul rând, în ceea ce privește excepția de inadmisibilitate întemeiată pe lipsa de competență a Curții pentru evaluarea întinderii reparării prejudiciului suferit de doamna Girardot, trebuie amintit faptul că, potrivit unei jurisprudențe constante, în cazul în care Tribunalul a constatat existența unui prejudiciu, acesta este unicul

competent să evalueze, în limitele stabilite prin cerere, modalitatea și întinderea reparării acestui prejudiciu, cu condiția ca, în vederea exercitării de către Curte a controlului său jurisdicțional asupra hotărârilor Tribunalului, acestea să fie suficient motivate și, în privința evaluării unui prejudiciu, acestea să indice criteriile luate în considerare în scopul determinării valorii reținute (a se vedea în acest sens Hotărârea din 1 iunie 1994, Comisia/Brazzelli Lualdi și alții, C-136/92 P, Rec., p. I-1981, punctul 66, Hotărârea din 14 mai 1998, Consiliul/de Nil și Impens, C-259/96 P, Rec., p. I-2915, punctele 32 și 33, Hotărârea din 9 septembrie 1999, Lucaccioni/Comisia, C-257/98 P, Rec., p. I-5251, punctele 34 și 35, precum și Ordonanța din 14 decembrie 2006, Meister/OAPI, C-12/05 P, nepublicată în Recueil, Rec., 2006,p. I-132*, punctul 82).

46 Cu toate acestea, în speță, deși, evident, Comisia contestă, prin intermediul recursului formulat, metoda utilizată de către Tribunal pentru determinarea întinderii reparării prejudiciului suferit de către doamna Girardot, în această privință, instituția susține că hotărârea atacată este viciată de mai multe erori de drept, întrucât metoda respectivă, expusă la punctul 58 din hotărârea menționată și ulterior aplicată la punctele 59-122 din aceasta, conduce în realitate la modificarea naturii prejudiciului astfel cum a fost calificat în această hotărâre, și anume pierderea unei șanse de a fi recrutat, și, astfel, la denaturarea esenței însăși a acestui prejudiciu, astfel încât prejudiciul efectiv determinat în hotărârea atacată, potrivit Comisiei, pierderea certitudinii de a fi recrutat și pierderea remunerației aferente, fie nu este nici real și nici cert, fie nu se află în legătură directă de cauzalitate cu ilegalitatea invocată.

47 Or, un astfel de motiv, care are ca obiect coerența raționamentului reținut de către Tribunal pentru a stabili metoda utilizată în determinarea întinderii reparării prejudiciului suferit, constituie o chestiune de drept susceptibilă a fi supusă controlului Curții în cadrul unui recurs (a se vedea în acest sens Hotărârea Lucaccioni/Comisia, citată anterior, punctele 27-29).

48 În schimb, astfel cum susține în mod corect doamna Girardot, în cadrul prezentului recurs, Comisia nu ar putea să solicite Curții să precizeze modul în care trebuie

calculată pierderea unei șanse de a fi recrutat de către o instituție comunitară în toate situațiile în care o persoană interesată a fost privată în mod ilegal de dreptul de a i se examina candidatura.

49 Într-adevăr, în cadrul unui recurs, competența Curții este limitată la evaluarea soluției legale pronunțate pe baza motivelor dezbătute în fața primilor judecători (a se vedea Hotărârea Comisia/Brazzelli Lualdi și alții, citată anterior, punctul 59). Prin urmare, în cadrul unei astfel de proceduri, Curtea este competentă exclusiv să cerceteze dacă argumentația cuprinsă în recurs identifică o eroare de drept care viciază hotărârea atacată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 iulie 2000, Bergaderm și Goupil/Comisia, C-352/98 P, Rec., p. I-5291, punctul 35, precum și Hotărârea din 30 septembrie 2003, Eurocoton și alții/Consiliul, C-76/01 P, Rec., p. I-10091, punctul 47).

50 În ceea ce privește, în al doilea rând, excepția de inadmisibilitate întemeiată pe caracterul de noutate al motivului invocat de către Comisie în susținerea recursului formulat pentru a demonstra erorile de drept care ar vicia punctul 58 al hotărârii atacate, aceasta nu ar putea fi admisă, deoarece constatările criticate de către Comisie în cadrul prezentului recurs au fost invocate pentru prima oară în cadrul hotărârii respective (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 octombrie 2001, BEI/Hautem, C-449/99 P, Rec., p. I-6733, punctele 88 și 89, precum și Hotărârea din 18 ianuarie 2007, PKK și KNK/Consiliul, C-229/05 P, Rep., p. I-439, punctul 33).

51 Din cele de mai sus rezultă că, în cadrul prezentului recurs, Curtea este competentă exclusiv să verifice dacă metoda reținută de către Tribunal pentru determinarea întinderii reparării prejudiciului ce rezultă din pierderea unei șanse suferit de către doamna Girardot este viciată de o eroare de drept. Pentru restul motivelor, prezentul recurs este inadmisibil.

Cu privire la fond

52 Potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul unei cereri de daune interese formulate de către un funcționar, răspunderea Comunității presupune întrunirea mai multor condiții în ceea ce privește ilegalitatea conduitei imputate instituțiilor, existența unui prejudiciu real și existența unei legături de cauzalitate între conduita respectivă și prejudiciul invocat (a se vedea Hotărârea din 16 decembrie 1987, Delauche/Comisia, 111/86, Rec., p. 5345, punctul 30, Hotărârea Comisia/Brazzelli Lualdi și alții, citată anterior, punctul 42, precum și Hotărârea Consiliul/de Nil și Impens, citată anterior, punctul 23).

53 În ceea ce privește condiția privitoare la ilegalitatea criticată, rezultă de la punctul 83 din hotărârea interlocutorie, care nu a făcut obiectul unui recurs și trebuie, prin urmare, să fie considerată definitivă, că această conduită ilegală a constat, în speță, în faptul că, prin deciziile în litigiu, Comisia nu a stabilit faptul că au fost examinate în mod corespunzător, înainte de a o respinge, meritele candidaturii doamnei Girardot pentru fiecare dintre posturile pentru care își exprimase interesul.

54 În ceea ce privește condiția privitoare la prejudiciu, este necesar a se aminti că prejudiciul a cărui reparare se solicită trebuie să fie real și cert (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 ianuarie 1982, Birra Wührer și alții/Consiliul și Comisia, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 și 5/81, Rec., p. 85, punctul 9, și Hotărârea din 9 noiembrie 2006, Agraz și alții/Comisia, C-243/05 P, Rec., p. I-10833, punctul 27).

55 În speță, nu se contestă faptul că, prin ilegalitatea săvârșită de către Comisie, doamna Girardot a pierdut în mod cert și iremediabil șansa de a fi recrutată într-un post în cadrul serviciilor acestei instituții la finele procedurii în discuție în prezenta cauză și că, prin urmare, această pierdere de șansă constituie un prejudiciu care dobândește, în privința doamnei Girardot, caracter real și cert.

56 Mai mult, rezultă din constatările efectuate de către Tribunal, în special la punctele 84-91 din hotărârea interlocutorie, care, la rândul lor, pentru motivele indicate la punctul 53 din prezenta hotărâre, nu ar putea fi repuse în discuție în cadrul prezentului recurs, că acest prejudiciu real și cert suferit de către doamna Girardot include de asemenea imposibilitatea de participare la o nouă procedură regulamentară de recrutare, deoarece doamna Girardot nu mai era în măsură și nici în drept să își exprime interesul pentru posturi ce trebuie ocupate răspunzând unui anunț pentru ocuparea unor posturi vacante „special în domeniul cercetării" pentru care își depusese candidatura.

57 Prin intermediul prezentului recurs, Comisia contestă, cu toate acestea, metoda reținută de Tribunal pentru determinarea întinderii reparării prejudiciului respectiv. Instituția susține că, prin această metodă, Tribunalul nu a cuantificat prejudiciul real și cert ce rezultă din pierderea de șansă suferită de către doamna Girardot, ci că, în realitate, a calculat un alt prejudiciu, pur ipotetic, ce rezultă din pierderea de remunerație pe care aceasta din urmă ar fi putut să o sufere dacă ar fi avut dreptul să fie recrutată, transformând în acest fel pierderea șansei de a fi recrutată pentru un post în pierderea unei certitudini de a obține un post.

58 În această privință, este necesar să se sublinieze că, în temeiul articolului 91 alineatul (1) a doua teză din statut, Tribunalul dispune, în ceea ce privește litigiile de natură financiară, de o competență de fond, în cadrul căreia este învestit cu puterea de a condamna, dacă este cazul, din oficiu pârâtul la plata unei indemnizații pentru prejudiciul cauzat din vina sa și, într-o astfel de situație, de a evalua *ex aequo et bono*, ținând cont de toate circumstanțele proprii cauzei, prejudiciul suferit (a se vedea în special Hotărârea din 5 iunie 1980, Oberthür/Comisia, 24/79, Rec., p. 1743, punctul 14, Hotărârea din 27 octombrie 1987, Houyoux și Guery/Comisia, 176/86 și 177/86, Rec., p. 4333, punctul 16, Hotărârea din 17 aprilie 1997, de Compte/Parlamentul European, C-90/95 P, Rec., p. I-1999, punctul 45, precum și Hotărârea BEI/Hautem, citată anterior, punctul 95).

59 În plus, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței citate la punctul 45 din prezenta hotărâre, în cazul în care Tribunalul a constatat existența unui prejudiciu, acesta este

unicul competent să evalueze, în limitele stabilite prin cerere și cu condiția respectării obligației de motivare, modalitatea și întinderea reparării acestui prejudiciu .

60 Or, astfel cum a recunoscut Comisia însăși cu ocazia ședinței, ca răspuns la o întrebare adresată de Curte asupra acestui aspect, este foarte dificil, dacă nu imposibil, să se definească o metodă care să permită cuantificarea cu exactitate a probabilității de a fi recrutat pentru un post în cadrul respectivei instituții și, prin urmare, să se evalueze prejudiciul ce rezultă din pierderea acestei șanse.

61 În consecință, pentru a examina dacă hotărârea atacată este viciată de o eroare de drept în ceea ce privește determinarea întinderii reparării prejudiciului ce rezultă din pierderea de șansă suferită de către doamna Girardot, trebuie să se țină seama de marja de apreciere de care dispune Tribunalul, în exercitarea competenței sale de fond, în ceea ce privește metoda ce trebuie reținută pentru efectuarea unei astfel de determinări.

62 Reiese din hotărârea atacată că, pentru a determina întinderea reparării prejudiciului cauzat în speță doamnei Girardot, Tribunalul a considerat că trebuia, în primul rând, să definească pierderea de remunerație suferită de către aceasta, determinând diferența între remunerația pe care ar fi primit-o dacă ar fi fost recrutată și remunerația pe care a perceput-o efectiv ulterior ilegalității comise, iar apoi, în al doilea rând, să evalueze sub forma unui procent șansa pe care o avea aceasta de a fi recrutată, în vederea ponderării pierderii de remunerație astfel calculate.

63 Desigur, este adevărat că, în măsura în care se întemeiază pe criteriul pierderii de remunerație suferite de către partea interesată, această metodă are drept corolar, astfel cum a observat în mod corect Comisia, faptul că, atunci când remunerația

efectiv încasată ca urmare a conduitei ilegale este superioară celei care a fost pierdută din cauza acestei conduite nu ar trebui acordată nicio indemnizație, deși s-a produs pierderea unei șanse.

64 În plus, o astfel de metodă, după cum a fost de asemenea indicat de către Comisie, impune în mod obligatoriu instanței comunitare să efectueze, astfel cum a procedat Tribunalul la punctele 59-95 din hotărârea atacată, o examinare anticipativă pentru a încerca reconstituirea carierei fictive pe care ar fi putut-o urma persoana interesată în cadrul acestei instituții, bazându-se pe o serie de ipoteze care, deși identificate recurgând la dreptul suveran de apreciere a faptelor ce aparține Tribunalului, nu este mai puțin adevărat că păstrează, prin natura lor, un caracter incert în privința duratei contractului și a evoluției nivelului remunerației persoanei interesate.

65 Pe de altă parte, este cert că, prin el însuși, criteriul pierderii de remunerație nu ar putea să determine întinderea reparării prejudiciului cauzat ca urmare a pierderii unei șanse de a fi recrutat. Într-adevăr, în această situație, prejudiciul suferit nu ar putea să fie asimilat cuantumului remunerației care ar fi fost percepută dacă această șansă s-ar fi materializat, deoarece, astfel cum a indicat Tribunalul în speță la punctul 116 din hotărârea atacată, având în vedere puterea de apreciere de care se bucură Comisia în acest domeniu, persoana interesată nu poate invoca niciun drept de a fi recrutată. Prin urmare, prejudiciul a cărui reparare este îndreptățit să o obțină o persoană interesată nu ar putea corespunde câștigului nerealizat ce rezultă din pierderea unui drept (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 27 ianuarie 2000, Mulder și alții/Consiliul și Comisia, C-104/89 și C-37/90, Rec., p. I-203, punctele 59 și 60).

66 Cu toate acestea, nu s-ar putea deduce de aici că acest criteriu privitor la pierderea de remunerație la care a recurs Tribunalul în cadrul hotărârii atacate este, având în vedere marja de apreciere de care dispune acesta în privința metodei ce va fi reținută în acest scop, impropriu pentru determinarea întinderii reparării prejudiciului ce rezultă din pierderea de oportunitate suferită de doamna Girardot în prezenta cauză.

67 Într-adevăr, valoarea șansei pierdute de către aceasta depindea, astfel cum a indicat avocatul general, în esență, la punctul 77 din concluzii, de importanța câștigului pe care l-ar fi obținut dacă această șansă s-ar fi materializat, pierderea de remunerație suferită din cauza conduitei ilegale invocate, chiar dacă aceasta nu ar fi putut să determine, prin ea însăși, întinderea reparării pierderii de șansă, constituind, cu toate acestea, un criteriu pertinent în această privință. Chiar dacă doamna Girardot nu dispunea de niciun drept de a fi recrutată, valoarea atribuită acestei șanse depinde, așadar, cel puțin în parte, de cuantumul remunerației pe care putea spera să o primească.

68 În această privință, este, de altfel, necesar să se remarce faptul că metoda alternativă propusă de Comisie în cadrul prezentului recurs în vederea reparării prejudiciului suferit de către doamna Girardot, care constă în plata în favoarea acesteia în mod forfetar a unei indemnizații a cărei valoare ar fi stabilită la echivalentul remunerației nete pe trei luni ce corespunde perioadei minime de preaviz prevăzute la articolul 47 alineatul (2) litera (a) din RAA, este deopotrivă întemeiată pe valoarea remunerației pierdute ca urmare a ilegalității invocate. În aceste condiții, cu greu ar putea Comisia să conteste pertinența acestui criteriu.

69 În plus, trebuie admis că remunerația efectiv primită ulterior ilegalității comise determină deopotrivă, în parte, întinderea reparării prejudiciului, din moment ce orice persoană lezată are obligația de a limita propria pagubă. În această privință, riscul de discriminare invocat de către Comisie nu ar putea să fie reținut. Într-adevăr, doi candidați excluși în mod ilegal care suferă o pierdere de remunerație diferită nu ar putea fi considerați, chiar având șanse egale de a fi recrutați, a se găsi într-o situație identică sau similară în ce privește întinderea prejudiciului suferit.

70 Pe de altă parte, chiar dacă, pentru a determina întinderea reparării pierderii de șansă suferite de către doamna Girardot, Tribunalul a încercat să stabilească înainte de toate cuantumul remunerației pierdute de către aceasta, instanța nu s-a bazat exclusiv pe acest unic criteriu pentru a determina întinderea acestei reparări.

71 Desigur, atunci când, la punctul 58 din hotărârea atacată, a decis că, pentru determinarea întinderii reparării pierderii de șansă suferite de către doamna Girardot, era necesar să se procedeze, „dacă este cazul", la evaluarea șansei acesteia de a fi recrutată, sugerând astfel că această evaluare avea un caracter pur facultativ, Tribunalul a comis o eroare de drept, deoarece omiterea acestei evaluări, care face parte din însăși noțiunea de pierdere de șansă, ar echivala cu a calcula exclusiv pierderea de remunerație suferită de către doamna Girardot, în pofida faptului că aceasta nu dispunea de niciun drept de a fi recrutată.

72 Cu toate acestea, eroarea este inoperantă, deoarece, după ce a calculat, la punctele 59-95 din hotărârea atacată, pierderea de remunerație suferită de către doamna Girardot, la punctele 96-122 din hotărârea respectivă, Tribunalul a aplicat în mod efectiv acestei pierderi un procent destinat să cuantifice șansa doamnei Girardot de a fi recrutată, pe baza mai multor elemente specifice circumstanțelor din speță, identificate în temeiul dreptului suveran al acestuia de apreciere a faptelor.

73 Or, un asemenea principiu, aplicat în acest fel de mai multe sisteme de drept național pentru a pondera criteriul relativ la pierderea de remunerație, potrivit unei metode acceptate de asemenea, după cum a indicat avocatul general la punctul 55 din concluzii, este de natură să furnizeze o indicație pertinentă pentru a determina întinderea reparării pierderii de șansă suferite de către doamna Girardot, deoarece permite să se țină cont, în vederea acestei determinări, de probabilitatea ca doamna Girardot să perceapă remunerația pierdută în mod iremediabil.

74 Este adevărat că, astfel cum a indicat Comisia cu ocazia ședinței, gradul de șansă calculat în acest mod de către Tribunal are o natură ipotetică și că nu ar putea fi considerat, la rândul său, real sau cert. Această circumstanță este însă lipsită de relevanță, deoarece este evident că prejudiciul suferit de către doamna Girardot din cauza pierderii șansei de a fi recrutată este real și cert și că Tribunalul dispune de o marjă de apreciere în ceea ce privește metoda ce trebuie reținută pentru determinarea valorii acestui prejudiciu.

75 În sfârșit, în orice caz, se impune a constata că metoda propusă de către Comisie, amintită la punctul 68 din prezenta hotărâre, este în mod vădit mai puțin adecvată pentru a determina întinderea reparării prejudiciului ce rezultă din pierderea unei șanse decât metoda reținută în cadrul hotărârii atacate.

76 Într-adevăr, o astfel de metodă, care echivalează cu a ignora în întregime circumstanțele proprii situației doamnei Girardot pentru a propune o regulă destinată reparării în mod uniform a pierderii șansei de a fi recrutată suferite de către orice persoană interesată, nu permite, contrar cerințelor stabilite de jurisprudența Curții (a se vedea în special Hotărârea din 8 octombrie 1986, Leussink și alții/Comisia, 169/83 și 136/84, Rec., p. 2801, punctul 13, precum și Hotărârea Lucaccioni/Comisia, citată anterior, punctele 22 și 28), garantarea reparării integrale a prejudiciului individual suferit de către această persoană din cauza ilegalității specifice comise în privința sa și ar priva, în plus, instanța comunitară de marja de apreciere de care dispune pentru a determina întinderea reparării prejudiciului.

77 Pe de altă parte, această metodă alternativă, întrucât echivalează cu a pretinde, astfel cum a remarcat Tribunalul la punctul 74 din hotărârea atacată, că durata pe parcursul căreia doamna Girardot ar fi rămas în serviciul Comisiei dacă ar fi fost angajată de către aceasta este atât de prezumtivă încât ar trebui să se facă în totalitate abstracție de aceasta și, prin urmare, că trebuia să se considere că a fost dispusă încetarea contractului de îndată ce acesta a intrat în vigoare, ar avea ca rezultat repararea unui prejudiciu fictiv, care nu este nici real și nici cert.

78 Prin urmare, Comisia, care nu contestă, de altfel, faptul că hotărârea atacată este motivată temeinic în această privință, nu a demonstrat că, prin metoda reținută în cadrul hotărârii, Tribunalul, exercitând puterea de apreciere de care dispune în această privință, ar fi denaturat prejudiciul suferit în speță de către doamna Girardot prin nedeterminarea prejudiciului efectiv ce rezultă pentru aceasta din pierderea unei șanse de a fi recrutată.

79 Or, este evident că acest din urmă prejudiciu se află în legătură directă de cauzalitate cu ilegalitatea criticată în speță.

80 În aceste condiții, trebuie să se concluzioneze că recursul principal nu este întemeiat și trebuie, în consecință, să fie respins.

Cu privire la recursul incident

Argumentele părților

81 Pe calea recursului incident, doamna Girardot susține că Tribunalul a încălcat dreptul comunitar, săvârșind mai multe erori vădite de apreciere.

82 În primul rând, doamna Girardot susține că, deoarece nu a reținut decât o durată de cinci ani cu titlu de perioadă ce trebuie luată în considerare pentru calculul diferenței de remunerație, Tribunalul a săvârșit o eroare vădită de apreciere în măsura în care, la punctul 80 din hotărârea atacată, a exclus dintre elementele de apreciere pe care și-a fundamentat hotărârea pierderea de șansă privind cariera, deși perspectiva unei

titularizări nu era lipsită de certitudine, întrucât Comisia, potrivit unei politici bine definite, a titularizat în acea perioadă numeroși agenți temporari, iar cei opt candidați recrutați în final au fost cu toții titularizați.

83 În al doilea rând, doamna Girardot pretinde că, făcând trimitere la remunerația lunară netă care corespunde, în medie, ultimei remunerații care i-a fost plătită de către Comisie pentru un post de gradul A 5, Tribunalul a săvârșit o eroare vădită de apreciere în ceea ce privește determinarea diferenței de remunerație în măsura în care, la punctul 85 din hotărârea atacată, acesta a neglijat faptul că avea o șansă sporită de a fi recrutată pentru un post de gradul A 4, deoarece cinci dintre cele opt posturi pentru care își prezentase candidatura erau de gradul A 4. În plus, Tribunalul ar fi trebuit să reconstituie evoluția carierei sale pe baza duratelor medii de promovare de la un grad la altul și să ia în considerare drepturile la pensie pe care le-ar fi acumulat în cazul în care ar fi fost recrutată.

84 În al treilea rând, doamna Girardot consideră că, stabilind la 50 % șansa sa de a fi recrutată, Tribunalul a săvârșit o eroare vădită de apreciere în ceea ce privește probabilitatea de realizare a acestei șanse în măsura în care, la punctul 116 din hotărârea atacată, nu a ținut cont că șansele sale de a fi recrutată erau sporite prin aceea că, pentru fiecare dintre aceste posturi, nu avea decât un singur contracandidat, că fiecare dintre aceștia a fost recrutat și că o persoană care candidează pentru opt posturi are o șansă mai mare de a fi recrutată decât o persoană care își prezintă candidatura pentru un singur post. În plus, o șansă serioasă nu ar corespunde unei șanse din două.

85 În sfârșit, în al patrulea rând, doamna Girardot consideră că Tribunalul a săvârșit o eroare vădită de apreciere neluând în considerare, la punctele 133-138 din hotărârea atacată, toate elementele prejudiciului moral și ale prejudiciului fizic, deși certificatele medicale pe care le-a prezentat în cadrul prezentei proceduri atestă un sindrom depresiv de care suferă de la momentul respingerii ilegale a candidaturilor sale.

86 Cu ocazia ședinței, Comisia a susținut că recursul incident este inadmisibil în totalitate, deoarece vizează repunerea în cauză a aprecierii faptelor efectuată de către Tribunal.

Aprecierea Curții

87 Astfel cum reiese din articolul 225 CE și din articolul 58 din Statutul Curții de Justiție, recursul este limitat la chestiuni de drept și, prin urmare, Tribunalul este singurul competent să constate faptele, cu excepția cazului în care inexactitatea materială a constatărilor sale ar rezulta din înscrisurile de la dosar care i-au fost înaintate, și să aprecieze aceste fapte. Aprecierea faptelor nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării elementelor de probă prezentate în fața Tribunalului, o chestiune de drept supusă, în sine, controlului Curții (a se vedea în special Hotărârea BEI/Hautem, citată anterior, punctul 44, Hotărârea din 5 iunie 2003, O'Hannrachain/Parlamentul European, C-121/01 P, Rec., p. I-5539, punctul 35, precum și Ordonanța din 27 aprilie 2006, L/Comisia, C-230/05 P, nepublicată în Recueil, Rec., 2006, p. I-55*, punctul 45).

88 În plus, din articolul 225 CE, din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție și din articolul 112 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură al Curții rezultă că o cerere de recurs trebuie să indice cu precizie elementele criticate din hotărârea a cărei anulare se solicită, ca și argumentele juridice care susțin în mod specific această cerere (a se vedea în special Hotărârea din 6 martie 2003, Interporc/Comisia, C-41/00 P, Rec., p. I-2125, punctul 15, Hotărârea din 26 octombrie

2006, Koninklijke Coöperatie Cosun/Comisia, C-68/05 P, Rec., p. I-10367, punctul 54, Ordonanța din 19 martie 2004, Lucaccioni/Comisia, C-196/03 P, Rec., p. I-2683, punctul 40, și Ordonanța Meister/OAPI, citată anterior, punctul 95).

89 Potrivit jurisprudenței, nu îndeplinește această ultimă condiție recursul care, fără să cuprindă o argumentare care să identifice în mod specific eroarea de drept care viciază hotărârea atacată, se limitează la a repeta sau a reproduce textual motivele și argumentele care au fost deja invocate în fața Tribunalului, inclusiv cele care erau întemeiate pe fapte respinse în mod expres de această instanță. Într-adevăr, un astfel de recurs constituie în realitate o cerere prin care se urmărește o simplă reexaminare a cererii introductive depuse la Tribunal, ceea ce nu este de competența Curții (a se vedea în special Hotărârile citate anterior Bergaderm și Goupil/Comisia, punctul 35, Eurocoton și alții/Consiliul, punctul 47, precum și Ordonanța Lucaccioni/Comisia, citată anterior, punctul 41).

90 De altfel, potrivit jurisprudenței amintite la punctul 45 din prezenta hotărâre, în cazul în care Tribunalul a constatat existența unui prejudiciu, acesta este unicul competent să evalueze, în limitele stabilite prin cerere, modalitatea și întinderea reparării prejudiciului.

91 Or, în speță, se impune a constata că, prin intermediul prezentului recurs incident, doamna Girardot, astfel cum a indicat ea însăși cu ocazia ședinței, ca răspuns la o întrebare adresată de Curte asupra acestui aspect, nu urmărește să identifice existența erorilor de drept care ar fi viciat raționamentul Tribunalului din hotărârea atacată, ci să repună în discuție, pe de o parte, reiterând argumentele invocate în fața instanței de fond și, pe de altă parte, prevalându-se de pretinse probe noi, aprecierea faptelor efectuată de către această instanță în cadrul hotărârii respective pentru a determina

întinderea reparării prejudiciului, fără a invoca totuși vreo denaturare a acestor fapte și fără a prezenta fie și cea mai simplă argumentare juridică de natură să demonstreze motivul pentru care aprecierea acestor argumente efectuată de către Tribunal ar fi greșită. Procedând astfel, doamna Girardot se limitează la a solicita o reexaminare a hotărârii atacate.

92 În consecință, trebuie să se respingă recursul incident ca inadmisibil.

93 Rezultă din ansamblul celor ce precedă că recursul principal și recursul incident trebuie să fie respinse.

Cu privire la cheltuielile de judecată

94 Conform articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât doamna Girardot a solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, iar acesta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului principal. Întrucât Comisia a solicitat obligarea doamnei Girardot la plata cheltuielilor de judecată pentru recursul incident, iar aceasta a căzut în pretenții, se impune obligarea doamnei Girardot la plata cheltuielilor de judecată aferente acestui recurs.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul principal și recursul incident.

2) Obligă Comisia Comunităților Europene la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului principal.

3) O obligă pe doamna Girardot la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului incident.

Semnături